

РАТЭЭ

ОРГАНА КМ ПК ЭРМӨНИСТАНЕ
„ЭЦИ ӨЧӨД“ ОРГАНЫ КЧП ЧӨСӨНӨН
„РИА ТАЗА“ ОРГАНЫ ЦК КП АРМЕНИИ

№ 20 (1144) Пенцшам, 10-е марта сала 1960 Цымот 20 копек

Шер'бандьна пешнаа бьднэ рвк'ынкрьне

Бь сайа мисаркьяна фьраред партия и б'юкьомата мь маллобуа гюндитней социалистие г'юндитней ачыкдеш борьба'яна. Инаа, тава шор' тага партия'на г'юндитней те кырыне бона мисаркьяна преданиед й'ювталсине, парсэ мьзын бса жи пешийа хобатчид мь маллобуа г'юндитней социалистие сокына. Бона мисаркьяна прьданиед дьла бьднэ маллобуа г'юндитней социалистие мох'лажа фьра й'юсэб дьба рвк'ьяна и хобатчына мег'одед хобатей пеш.

Рвк'ьянына шер'бандьна пеш й'юсэб дьба бориче й'ор сорьртине болсана, г'юшкына такта партия'на агитация, агитаторки. Сала пар нашьт'и we йокь, можи розгар хьрэбуи и сьр'—сарма пазисе зу дестепе, бригада пэмббешькьярней колхоза марк'эза й'юшья Шумчанейне сор нава Ленин, йа ко депутатс Совет ТРСС Тьврьбьлыд. М. Егызарьян сорк'ьяна дьба дьжа, жь й'ор йектарыа 80 гектара бь й'юсэб орт'э дьвса 26 сентиеме 30,5 сентие пэмбб стонд. Машал а мк'яна ко дьсте бригада Егызарьянед й'юбуа, бса жи дьсте бригадад майндала й'юбуа. Ужн бьсно, й'юшья и й'юшья бона стондыа ак'ине бьльнд бешькьяна баш бу. Т'юамийа хобата бешькьяна плантасанэ пэмбб М. Егызарьян бса дьла г'юшкыкьярне, можи галок г'юшты дьжары жь бригада мь й'юшья и дьжыме мь шер'бандьне бькьне арзитийа пэмббешькьярнед майн.

Г'юшара Шоро сьрван се сала, можи фьрма колхоза гюнте Шахнара Чукда дь й'юшья Токтемберяне чьва чьрала дьбьднэ. Ч'юлохонда чьва'я дьвакн кьвэ сьрбаст и ш'юхбе хьнд жьр, чьтэнийа алт'к'ыш и зутьре бу ч'юлохонжэ пеш. Сала пар өве жь й'ю ч'юложа жь й'ор йекэ дьвса 1700 килограмм 2471 килограмм шьр стонд. Хобатчийа дьста'мал сьр дьла бона й'юрмата 40-салия Эрмонистана Советие шьрдайяна й'ор ч'юложа бьчынэ 3.000 килограмм.

Нава ч'юлохонда пеш Алхен Аветиасне дь й'юшья Шахумяне, Воски Минасине дь й'юшья Токтемберяне, Сока й'юте дь й'юшья Колчинь, Зина Шаво дь й'юшья Ана рава иди галок'ра э'янын, чана марьяна хосте ш'юхбе хьса, ед ко бьднэ ш'юхбе хьса набын, й'ор гаа дьфькьяр дьрфада мьцал и резерва г'юзэда, можи й'юшья й'юшьяна дьла бьднэ зьдэчкьрне. Э'яна и й'ювалед нан дьршпед маллобуа г'юндитней майндала, й'ю мьрвань, ед ко бь практикн ишан дьбьн, можи нормед й'ор сьбе дьжаркь кьан бьбын, можи бона дьстанна й'юр'гьм зы мьцал и мк'яна бона, г'юне дьлаа мана бьбичын и бьднэ хобате.

Уохте чьндийа бьфьре, ко иди зутьре мь дьстепе, гьракэ г'юндийа мьзын бьднэ сор шьр'к'арийа бона гектара довлэмд. Чьма масала, гьракэ колхоза Шьрцар'ине дь й'юшья Апранэ жь й'ор гектарыа 4—5 сентие пар жь колхозед Шумчануе и Э'югэзэб шьнар кемьр бьстын.

Ван аг'юшья колхоза и н'юш'ед республикае боричиде социалистие дьва бьвандь й'юлдана сьр хьва бона жь хобатэ зутьр фьдэчына прьданиед й'ювталсине. Ява мьсала, хобатчид маллобуа г'юндитней й'юшья Апранэ борц й'юлдана сала 1960 й'юмбори сала 1959-у рьдрема сьре й'юшьяна гьр колхозед н'юшья дь ч'юложа бь 11 салада, йа й'юшьянед йур бь 7,5 салада, йа хьзыра бь 5 салада, йа тайртыа бь 76 салада. Яна бса жи алле зьдэчкьяна зьрания прьдусуде маллобуа г'юндитней майндала борцарнед бьчнд й'юлдана сьр хьва.

Борцарнед социалистие бьчнд ко колхоза и й'юшья й'юлдана сьр хьва г'юне жи чакх дькарин бьно фьдэчыне й'юва г'юшэ молдуде майнра г'юшэ бьса жи г'юндийа мьзын бьднэ сор рвк'ьянына шер'бандьна пеш, зькьне бькьне арзитийа й'ор хобатчийа маллобуа г'юндитней социалистие.

Кадрэ жь филма «Ыррани дьрфада В. И. Ленин» 18-е марта сала 1919-а уохте дь майндана Сор дьфькьянына Па. М. Сьвердлов В. И. Ленин хобарьда. Архива ИМЛ.

РӨҰАКЪРЪНА ЖЪНЕД СОВЕТИЕ

Бона К'яшкьярына 50-салия й'юр жьнайа орт'юмьалтисе, сьба дьстэ дьстэ борьба'яна нава хобатсала и башьр г'юш бона шьбькьярныа мах'удьчтней к'ардар бь, Э'юм'ярына висара Сьдритийа Совета ТРСС Тьврьбьлыд 7-е марта сала 1960 нава Мерхаса Хобата Социалистие бь т'юслимкьярына ордена Ленин и мелла «Д'юс и чькучо» зьрин хатийа дьлсине 253 жьны-пешавед сонисе, маллобуа г'юндитие, алм, культурае и шьбькьярнед мах'удьчтней э'яна.

Бь, Э'юм'ярына Сьдритийа Совет ТРСС Тьврьбьлыд 7-е марта сала 1960 бона К'яшкьярына 50-салия Рьжа жьнайа орт'юмьалтисе, бона мьже, можи й'ювалед советие бь активн г'юш чькьярныа коммунисте дьбьн и бона амьке ван бор Дьволтата Совете дь ш'юхбе т'юрбьлит'кьярына сьслэстата шьпалдыа, бона ачыкдеш мьзын нава хобатсала и бона шьбькьярныа мах'удьчтней к'ардар хатийа гьрак'ьярне бь ордена Ленин—2380 мьрва, бь ордена Байрака Хобатын Сор—2652 мьрва, бь ордена «Ншана й'юрматэ»—1412 мьрва, бь мелла «Бона э'юштийа хобатэ»—3616 мьрва.

Жь РСС Эрмонистане нава Мерхаса Хобата Социалистие дана мьрван: Алхен Мик'яелн Аветиасн (ч'юлохонда колхоза сьр нава Сталн дь й'юшья Шахумяне), Назанн Саргис Галстян (сьдрала колхоза сьр нава Шахумян дь й'юшья Шахумяне), Нолемзар Манучи Егызарян сьр'к'яра жь дьложа колхоза гюнде К'яг'срарне дь й'юшья Арташате) и Агт'ик Петросян Петросян (рсьчкьтийа фабрика рьстине йа комбинаата Ленинканейне тек'стиде сьр нава усана Майе).

Жь Эрмонистане бь ордена Ленин 30 мьрва хатийа рьвакьярне:

Пайсар'ик Йаван Абрашаней (п'ала комбинаата К'рашаней сьфьр—молдбене), Майрам Назанн Егызарян (бригадари колхоза сьр нава Ленин дь й'юшья Эшмянине), Рьшан Мут'алим кьан Йимамалев (бетончийа сьрпэтийа Фан'яней чькьяр—монтажкьярней пешин), Айна Дашнаола Йешиня (директора фабрика Ереванейе трикожае сьр нава Сталн), Пайсар Салман Петросян (сьдрала колхоза гюнде Мансесе дь й'юшья Арташате) и ед майн.

Жь республика мь бь ордена Байрака Хобатын Сор 36 мьрва хатийа рьвакьярне: Сулана Мкртчян Агбарян (п'ала заводи Ереваней сьр'ата), Урнга Махар'ам кьан Абдульмьманов (ч'юлохонда гюнде Ешпюте дь й'юшья Акс'яна), Алекс'яндра Алекс'яндра Чалпигина (напэчкэ заводс нава №1 ль бьжаре Ереване) и ед майн.

Бь ордена «Ншана й'юрматэ» 16 мьрва хатийа рьвакьярне: Роза Тигранн Бабаян (дохтра нхчхонжына бьжаре Дилишане), Сусьмар Йосьбн кьан Зейнаб'яне (ч'юлохонда колхоза гюнде Ардантине дь й'юшья Крапесосекле), Рима Христафоросна Сьветлова (к'ятыбэ комитэ бьжаре Ереваней ПК Эрмонистане дьла) и ед майн.

Бь мелла «Бона э'юштийа хобатэ» йь РСС Эрмонистане 74 мьрва хатийа рьвакьярне: Арп'ик Сарг'ятели Аг'ялан (сьдрала мак'г'юба гюнде К'аршеней й'ювталс дь й'юшья Горисе), К'яве Османн Бьк'юян (ч'юлохонда гюнде Бор'юк дь й'юшья Галине), Ева Ефимовна Горюев (директора мак'г'юба зьрарей орт'э ль бьжаре Ереване), Хайлаз Элюн Ньвэрийан (ч'юлохонда колхоза гюнде Э'югэзэ дь й'юшья Апранэ) и ед майн.

ЖЪ АЛЛЕ КОМИТЕА МӨРК'ЭЗИЕЭ ПКТС СӨДРТИЯА СОВЕТА ТРСС ТЬВРЬБЬЛЪД И СОВЕТА МИНИСТРЕД ТРСС-ДА

Комитэ Мьрк'эзиеэ Партия Комунистийа Ть'фада Советие, Сьдритийа Совета ТРСС Тьврьбьлыд и Совета Министред ТРСС бь дьш'юшати э'ялм дькьн, можи бь-мартэ сала 1960 й'юр нхчхонжийа гьрн'ар'и уафат бь т'юшкьярне чькьярына колхозоние мьзын волате мада, сьдрэ колхоза «Зьобукот Жюштия» дь й'юшья Таловей марза Чьрканисе, Мерхаса Хобата Социалистие дьбтар, депутатс Совета ТРСС Тьврьбьлыд, Вьве Комисия Ревизионней Мьрк'эзиеэ ПКТС новалд Элюдор Илавонч Дубьсэне

Комитэ Мьрк'эзиеэ ПКТС Сьдритийа Совет ТРСС Совета Министред Ть'фада РСС Тьврьбьлыд

Н. С. Хрушчов эгьр'ийа Москвае

5-е марта москвань бь зыц у дьла чьна пешийа Сьдрэ Совета Министред ТРСС Н. С. Хрушчов, ед жь мьжаред Асия Шьмб—Рьвалате эгьр'ийа. Аэродрома Вькуловедэ галок жьк'юлдэ хобат'к'аред п'ай'эрт хатийа пешийа сьр'к'ара й'юкьомата Советие.

Хатийа бую аэродрома бса жи й'ювалед А. Б. Арстон, Л. И. Бржнев, К. Е. Ворошилов, Н. Г. Игна

тов, Ф. Р. Козлов, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Н. А. Мухитдинов, М. А. Сулейев, Е. А. Фурцев, И. М. Шьрпурт, П. Н. Поспелов, Д. С. Корчюченко, А. Н. Косигин, Д. С. Полянскы и наредд майн рьсени.

Н. С. Хрушчов'ра г'ювалит й'юфсэд ко чьр'иа чубун эгьр'ийала Москвае.

(ТАСС)

Комйункеа г'эвайи у қәўльвисариа советие—авг'анией културие

Қабул, 5-е марта (ТАСС). Комйункеа советие-авг'анией г'эваида, йа қо дән йә алис Садре Совета Министр Т'эфақа Советие Н. С. Крушов у премьер-министре Августанеа Садур министр Дауда йата қоқарыие, те готние, ваки вахте راستаһанһа тһа у қса һард алида данә к'вше, ваки пешадуйиһа һар'адор-бақырьиед достие орта Т'РСС у Августанеда голжи бғом джик, к'ижан сәр й'ие принеһа йаһи-тайа д'али, қодрә һавдд г'артне у һар'ашһобхк'арийа достие һатне йә сақрьие.

Комйункеа диса те изабатарк, ваки Августане саюһастийа нейтралитетие у т'эви к'омед экариие ноһи хвайдыкә, сәйаһати, йа қо һ'эсаб джә мащалақә фәрдә те шобһе естәк'ария тужубиа ор'эәмьәтләти у йа қо й'омрәта те шом Т'эфақа Советие гәзәһи эәфә.

Һард али тер'а д'бьинь, комйункеа те готние, ваки т'эмеһийа ноқайитийа қо орта дөләтә-тада һайә гәрәкә бе рйа һар'ахо-борләнед ә'дһи бе сақрьие, ле не қо бе дәһи эәре.

Й'омрәта Т'эфақа Советие у й'омрәта Августане, комйункеа те готние, пәрса сий'һ'данниа т'омари у т'эам һ'эсаб джик

пәрса вәде й'аһийа һарә фәрд, са-фиркһия к'ижанә й'ому шьмаәт дөхәзәи. Премьер-министре Августане пешаниһа дәржақа сий'һ'данниа т'омари у т'эамла йа қо Садре Совета Министред Т'РСС Н. С. Крушов Асаһмблеа Т'ошкһиләта Мьәләте Йокдуйи Сарада пеша к'иваншадй, хвайк'ер.

Комйункеа те готние, ваки Августане бона алик'арийа эконо-микне джә Т'эфақа Советие разива у те готние, ваки Т'эфақа Советие те вяр һалд жи али дһа қарик'арыи у пешадорһия эконо-мик Августане бжә.

К'обәһия комйункеда те готние, ваки Н. С. Крушов п'әһне Августанеа Мухамд Заһир Шаһ, премьер-министр Садр Мухамд Дауа т'әһриһк'арийа вәде қо ва-нар'а дәст длә бәһә Т'эфақа Советие у ваки әв т'әһриһк'арийа бз разивун һатийа фәбулк'арие.

Қоғалыиварә й'омрәтед Т'РСС у Августанеаһа културие тер'а джиһиа һар'ашһобхк'арийа т'ошкһил у һавалитәд бимие, литер-атури у икстаувазиене, п'овғһаһия дөләһасия дә дәржақа кул-турае, бим, спортеһа, хәһидиһа ләгәри, т'ошкһилк'ария вистаһа, пешадорһия туризме, п'әһғһибстрәһия тһытәд ваһырк'арийа, филма у сәһ майин. Қоғалыиварә бә вәде пенич сала һатийа г'ерәлане.

Ә'мәржйиһна партиае

Пьрсед қо қор'ьлт'а ПКӘ ХХЙ данийә пешийа мә әме бьчәдинь

Шьваҭа т'әшкһиләта партиае йа комбината Аларәвиеһийә сәфәр-к'имане һата дәрбақырьие. Дәржақа республикае бий'әтә Партиа Коммунистийә Әрмәнистане ХХI у к'ирнед т'әшкһиләта партиае комбинатада сәдрә Совета Министр ПСС Әрмәнистане А. К'оһийан дәк-лә да.

Дәклядиз дәк'ле, ваки қор'ьлт'а ПКӘ ХХI хәбәрә т'әшкһиләта партиаея респу-бликае вяр һардә саләд паша т'әмәрик. Т'әшкһиләтед партиаея республикае сь дора Коммерк'анеа ПКТ'С ех доринә борз бунә у хәбәт'ә-рә мобилизацие м'әһим бонә вәдә зүтәр қоғалыһа пешани-дәд й'әһтәһийә мөзәи.

Дәклядиз дөбжә, ваки ван саләд паша дәстхәһәнд металауря ригни эәшпә фәрр бунә, обекстед т'әзә һартнә чекрьие. Лен'вор'әзәдә те готние, те дәст бә чәһәтә вақибината һарәләһийә ч'йа-к'имане бә у ед майин.

Һәв. К'оһийан дәржақа те йәкәд хәбәр ады, ваки чәһә пашәд комбината сәфәр-к'имане бә джын те қоздәнеи у чер'а т'әһийә. Вақибинатада техника т'әзә һа длә хәрәб те рйк'ивәрнеи у хәб-тавьиде. Гәлжә дәрәңг пеш-дәд хәбәтә вәчекрьия дәстхәне. Сәрк'арийа техникне сь-тә. Ләвәм әктивитийа хәбәтчи-еә иженерие-техникне бьһийд-

кьә бона зу сақрьияна пьрсед прогреса техникней фәрс.

Паше дәст бә п'әһғһаһия фикра бә.

Сәдрә комитә комбинатея проф'яфаде Мкртия Тигран-йан дәржақа те хәбәтәдә хәр-дәдә, йа қо те қарне бона п'әк'ария қорәд п'әлә у ф'әлхәдә комбинатея култур-ийеһине. Әви гот, ваки мащалад һа чекрьия авад-ийә жийиһе хәрәб тһә харц'к-кьие, чекрьия лагера пио-нерийә т'әзә гәрә бьһә дө-дәржә.

Сәрвәрә п'әра хәбәте у ай-дәкхә Левон Харачийан, сәркә сеһа транспорте Мартин Чухачю у ед майин дәржақа пьрсед дһа бьһийдк'арийа дәр-рәһитийа хәбәте, механиза-сияк'ария проссед хәбәтә г'ар, т'әмк'ария дораниһеда хәрәдн.

Пьрсәторе комбинате йақо Сәрк'арийа тем йивәрәи қо һава дораниһеда һәһә анализ-кәр у гот, ваки мөһикә вейсә сәрә й'эсаб джә м'ә, ваки дәржақа техникә йа сәрк'әрдә сеһа у т'әшкһиләтед дәрәһне-бә майин йивәд. Әви гот, ваки комбинате дләвә йивәрәи қо һава ринд бөһәд т'әшк'әл-к'арие. Әви пьрс дәһи, ваки комбинатеда п'әра института Ерәвәһийә политехникней дур-жә һәбә.

Қәтбә комитә партиае һарут'йун һарут'йунлар дәр-жақа кәһәһәд те сәрк'арийа-рьиеһа дәржақа, йа қо жи әле-не сәрвәртед Шьвәра мал-һубиа шьмаәт'ийә ПСС Әр-мәнистанея шьдә—шьдәлә.

Пешанед һ'әвтсалие

Шьвәра: һәсте сеһа заводу Ерәвәһийә т'әзәк'арийә механикһи М. Асгһарийан хәбәтә пәлә сеһе С. Наһойян димьр'ә. Пәлә пеша паша хәбәт рөһкә бә 108 салафә дәржақна.

Вәчекрьия заводе

Дәст бә вәчекрьия заводу Спита-кейә шекр бә. Ду й'әк'арийа вә хәбәтәрә зорайә заводед дораниһе моқә 50 салафи те эәбә. Әв йәкә те мащале бәдә не қо т'әһи қина-т-

хава джә Әрмәнистане те стәндә-ле бССЖ йи қинатхәва қо жә марзә ПСССФ-ийә фәһитә те стәндә-бешәркн.

Т'эвдарәкә чандьинийа бьһаре рьнд бьбьинь

Колхозед г'иләд Мәстәрә, За-риһчәдә, Сәмакәһәд, Нор Арт'икәи у Арәге йә нәй'ийа Тәһие т'эвда-рәкә чандьинийа бьһаре рьнд дит'әи.

Колхоза Зарриһчәй сәр һавс Фрунзе трактор у машина хәә дәйә т'әзәк'арие. Вяр чәһә чандьинийа бьһаре, бса жи хәбәтә дәһтеһә майин һәвә п'р'ә бә машина те к'ә-нә. Колхозә Т'оқһие хәә жи, вәдә зүтәр дәбә т'әзәк'арийа у гинәнд-дә колдисиә дәвләте.

Бона сәһә й'әһтәһийә дбә чандьинийа бьһаре һавә в'әдәжон қинд у баш бә дәрбақырьие, колхоза Арәгей сәр һавс интернациона-льсийа, сәдрә к'ижанея Меркәсе Хәбәтә Соһалистие А. Сәһийан, хәбәтәкә борб'ә'әи к'ирни. Әвә хәбәтә т'әзәк'арийа 5 трактора, ре-зур'әш у машинәд майин жи вәдә зүтәр фәрдәд. Вяр т'әзәк'арийа т'әзәк'арийа пашдә д'к'әт, ле жи шоб'һәдлә механизаторә али колхозе к'ир-н.

Т'ә т'эамни колхозед нәй'ийа Тәһие бона чандьинийа бьһаре хәр'ә т'оқһи дәһтеһийә. Колхоз-әд нәй'ие бона бә руспяти қоғалы-һа фәрәд Пленум Коммерк'анеа ПКТ'С декабре у фәрәд қор'ь-

т'ә ПК Әрмәнистанея 21 ләшә сәһалистие фәрк'арийа у 25 рөһә жи вәдә зүтәр ләвсә 4,738 сентна-рийим у шә 5,230 сентнер бәһә т'оқһи т'әзәк'арийа у гинәндә колдисиә дәвләте. Ве пьрсәдә кол-хозед Агарәкә, Гар'һовитә, Дә-т'әһене у гәләк колхозед нәй'ие майин пешә.

Ле гәрәкә бе готние нәй'иеда бә жи һәһә колхоз, ваки миһә вяр колхозед жорә к'әшк'арийә пеш бона чандьинийа бьһаре һазәрбунә жо һодитийә, чәһә мәсәлә, колхозед г'иләд Байсәдә, Кәк'әвәзәр, Авт'онә, Бәзәмбердә, К'әлшәбә у Шт'аршике. Ван колхозәдә кем сийа т'оқһи һәлә, ле колхозед г'иләд Гәл'әт, Верни Бәзәмбердә, Бор'ж хәр'ә т'оқһи гөһе п'р'әк'ә дәһтеһийә.

Нәй'ийә колхозе бса һәһә, жи қинатхәвәһи һивдәк г'һастийә дәһте, ле колхозед г'иләд Кәл'әт б'әһре, Нор Арт'икә, Нәко, Ашти кә қинатхәвәһи һицә қот нәһәстнә һәвә зәһинә.

Механизаторә нәй'ие али т'әзәк'арийа тракторә у машинәд мал-һубиа г'индтәһийә майиндә г'индтәһи дәһтеһне пеш. Әвәнә 50 трактор жи вәдәлә зүтәр т'әзәк'арийа, кооперативә нәй'ие али дәстхәк'арийә чәһте чекрьиедә п'әк али колдә зә һәкә у ләһә жи хәбәтә т'әзәк'арийа һашотәд мал-һубиа г'индтәһи колхозәдә пашдә д'к'әтә.

Йивдәк майи, ваки ядн дәст бә бәтә чандьинийа бьһаре бөһә. Сәр-вәртед колхоза, т'әшкһиләтед партиаея әвәһи, бса жи органә партиае, советийә сәрк'ар у ите пексия нәй'иея мал-һубиа г'иләтә гәрәкә й'әһә мөщәлә бьф'әр-ийи бонә кәһәһәһәд қо һәвә т'ә дәрәкитийа чандьинийа бьһар-һәһи, зүтәржә бьһә йивдәне.

Б. һароһян

(АӘТ)

